

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ

РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки РВО Магістр
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.е.н., старший викладач Дидів І.Б.

Обговорено та рекомендовано
до затвердження Вченою радою
факультету землевпорядкування
та туризму,
методичною комісією факультету
Протокол №2 від 06.09.2022 р.

2022 рік

Програма вивчення навчальної дисципліни «Управління інноваційним розвитком в сільському туризмі» складена для підготовки здобувачів вищої освіти РВО Магістр спеціальності 242 Туризм.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є освоєння практичних та теоретичних аспектів сталого розвитку туризму.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета - полягає в системі підготовки фахівців сфери туризму, особливостями якої є набуття знань та системного мислення щодо теоретичних, методологічних та прикладних проблеми сталого розвитку туризму на основі діалектичного, системного та функціонального підходів.

1.2. Основні завдання: формування світогляду майбутнього фахівця щодо розгляду туризму як складної системи в єдності соціальної, економічної та екологічної компонент, подальший генезис якої базуватиметься на концепції сталості; визначення сучасного місця туризму в системі наук у процесі суспільного відтворення і структурі економіки; ознайомлення студентів з концептуальними засадами формування ринкового механізму управління туризмом і суб'єктами туристичного бізнесу за моделями економічного зростання і сталого розвитку в умовах конкурентного середовища; набуття професійних знань щодо визначення стратегічних орієнтирів сталого розвитку суб'єктів господарювання у сфері туризму та відповідного інструментарію формування стратегій з урахуванням реалій сучасного стану туристичного бізнесу в Україні.

1.3. Вимоги до знань та умінь:

В результаті вивчення дисципліни «Стратегічне управління сталим розвитком в туризмі» здобувачі повинні:

Знати:

- предметну сферу і методологічну основу сталого розвитку;
- перспективні наукові напрями розвитку різних сфер економіки у світі, державі, регіоні в контексті сталого розвитку;
- технології та процедури формування цілей сталого розвитку для різних суб'єктів господарської діяльності туризму;
- закони, принципи та механізми забезпечення сталого розвитку;
- нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ;
- процес управління стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері туризму.

Вміти:

- дати оцінку та рекомендації для країни, регіону, територіальної громади та суб'єкта господарювання з відповідності стратегій сталого розвитку туризму;
- забезпечити процедуру розробки стратегії сталого розвитку суб'єкта господарювання туристичної сфери, регіону та територіальної громади;
- визначати технологію управління суб'єкта господарювання за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами, що використовуються, з урахуванням особливостей цього суб'єкта в контексті сталого розвитку;
- здійснити моніторинг за процесом виконання стратегії сталого розвитку туризму;

- приймати обґрунтовані рішення, розробляти та управляти проектами, мати здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети;
- застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем туризму.

1.4. Компетенції набуті за результатами вивчення дисципліни

За результатами вивчення дисципліни здобувачами спеціальності 242 Туризм будуть набуті загальні та фахові компетенції, а також програмні результати навчання відповідно до освітньої програми підготовки, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності

- ЗК1.** Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.
ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.
ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності

- СК2.** Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.
СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.
СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.
СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

Програмні результати навчання

- РН2.** Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.
РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.
РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.
РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.
РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (анотація)

Тема 1. Теоретичні положення сталого розвитку туризму та його цілі.

Сталий розвиток туристичної галузі, загальні поняття. Історія та основні нормативні документи сталого розвитку. Сутність та чинники сталого розвитку туризму в регіоні. Застосування сталого розвитку в основних секторах туристичної індустрії.

Тема 2. Концепція сталого розвитку туризму у сучасних умовах.

Формування концепції сталого розвитку. Сучасні концепції сталого розвитку туризму. Принципи сталого розвитку. Реалізація принципів сталого розвитку в туризмі. Класифікація умов і чинників розвитку сталого туризму.

Тема 3. Логістичні основи сталого розвитку туризму.

Принципова логістична модель сталого розвитку туризму в регіоні. Логістичний потенціал туристичних ресурсів регіону. Підготовка інформації для державних органів управління туризмом. Логістичний потенціал матеріально-технічної бази туризму в регіоні або країні. Логістичний потенціал вхідного туристичного потоку в регіон або країну.

Тема 4. Сутність та чинники сталого розвитку туризму в регіоні.

Концепція сталого розвитку туризму в регіоні та її стратегічна мета. Принципи формування концепції сталого розвитку. Стратегія сталого розвитку туризму в регіоні. Механізм забезпечення розвитку туризму. Шляхи досягнення мети.

Тема 5. Сталий розвиток в контексті рекреаційно-туристичного природокористування. Характеристика умов розвитку туризму, рекреаційно-туристичних ресурсів та туристичної інфраструктури регіону. Зарубіжний досвід ведення рекреаційно-туристичного господарства. Основні чинники, що забезпечуватимуть ефективність туристичного природокористування. Характер впливу різних видів туризму на навколишнє середовище. Цілі рекреаційно-туристичної діяльності та екології для досягнення сталого розвитку туризму.

Тема 6. Реалії та перспективи реалізації політики сталого розвитку туризму в Україні. Роль туристичної політики у сталому розвитку туризму. Впровадження ідей сталого розвитку туризму. Перспективи реалізації політики сталого розвитку туризму. Наслідки світової пандемії COVID-19 та війна з РФ для туристичної галузі України.

Тема 7. Стратегії управління суб'єктами туристичного бізнесу за форматами сталого розвитку. Впровадження туристичної політики сталого розвитку туризму в Україні. Методичний інструментарій формування стратегій розвитку суб'єктів туристичного бізнесу. Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку в туризмі. Формування трансформаційного потенціалу розвитку суб'єктів туристичного бізнесу в туристських дестинаціях. Показники, що використовуються в стратегії збалансованого розвитку туризму.

Тема 8. Науково-методологічні засади управлінні суб'єктами туристичного бізнесу на засадах сталого розвитку.
 Методологічні основи управління суб'єктами туристичного бізнесу. Система механізмів управління суб'єктами господарської діяльності у сфері туризму. Інституціональний механізм управління суб'єктами туристичного бізнесу. Управління якістю послуг – головний інструмент переходу до сталого розвитку туризму. Стратегії управління суб'єктами туристичного бізнесу за форматами сталого розвитку.

Дисципліна вивчається загальним обсягом 4 кредити із загальною кількістю 120 годин, з яких 64 години відводиться на аудиторні заняття (32 год. лекцій і 32 год. практичних занять), 56 год. на самостійну роботу. Передбачається 4 тижневих аудиторних години для денної форми навчання. Курс завершується складанням заліком.

3. Рекомендована література

Базова

1. Семенова В.Ф. Управління регіональним розвитком туризму. Навчальний посібник. Одеса, 2011. - 225 с.
2. Смаль В., Смаль І. Туризм і сталий розвиток. Вісник Львівського університету. – 2005. – 32 випуск. – С.202.
3. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу: Навч. посіб. - Ніжин:Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя,2010. - 336 с.
4. Зінько Ю. Збереження і сталий розвиток Карпат: Навчальний посібник зі сталого туризму. – К., 2008. – 60 с.
5. Коржилов Л.І. Туристична галузь України в умовах сталого розвитку Економіка. Управління. Інновації. – 2014.- 2 випуск.
6. Лебідь С.Г., Сербулова Н.А. Сталий екологічний туризм: сутність та перспективи розвитку в Миколаївській області. Екологія. Зб. наук. праць. У 206-х тт. – Миколаїв.: Чорноморський державний університет ім. Петра Могили, 2010. – Т.132. – С. 115.
7. Миронов Ю.Б. Сутність та чинники сталого розвитку туризму в регіоні. Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – С.117-122.
8. Олійник Я.Б., Шищенко П.Г., Любіцева О.О. Стратегія сталого розвитку туризму в Україні: географічний підхід. Географія в інформаційному суспільстві: Зб. наук. праць. – К.: Обрії, 2008. – Т. 1. – С. 191-199.

Допоміжна

1. Дидів І. Б. Кластерна форма організації агротуристичного підприємництва. Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК. 2014. № 21 (2). С. 184-189.
2. Дидів І. Б. Основні засади розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туризму в регіонах України: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 18-19 жовтня 2019 р.). Львів: ЛДУФК ім. І. Боберського, 2019. С. 48-50.
3. Дидів І. Б. Підприємницькі засади розвитку агротуризму. Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК. 2019. № 26.

C. 146-150.

4. Дидів І. Б. Соціально-економічне значення сільського зеленого туризму. *Wiadomości o postępie naukowym i rzeczywistych badaniach naukowych współczesności: kolekcja prac naukowych «ΛΟΓΟΣ» z materiałami Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji (Kraków, 17 czerwca 2019 r.).* Kraków: OP «Europejska platforma naukowa», 2019. Tom 2. S.12-14.

5. Дидів І. Б., Дидів А. І. Інновації в сільському зеленому туризмі. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів (17 травня 2022 р.). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. С.125-127.

6. Дидів І. Б., Хомич Н. П. Привабливість відпочинку у сільському зеленому туризмі. Регіональні особливості розвитку невиробничої сфери економіки України: збірник тез Міжнар. наук. інтернет-конф. (м. Харків, 21-22 листопада 2019 р.). Харків, 2019. С. 58-59.

7. Дидів І., Крупа О. Роль агротуристичних кластерів у розвитку сільських територій. Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали XXII Міжнародного науково-практичного форуму (м. Львів, 5-7 жовтня 2021р.) у 2 т. Львів: ННВК «АТБ», 2021. Т. 1. С. 266-270.

8. Зінько Ю. В., Рутинський М. Й., Горішевський П. А. Інноваційні форми занять в сільському туризмі та агротуризмі. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України: серія економіка, аграрний менеджмент, бізнес. Київ, 2011. Вип.163. Част. 1. С. 30-38.

9. Кудак К. М. Інноваційні напрями розвитку аграрного сектора економіки регіону на засадах кластеризації. Регіональна економіка. Львів, 2014. №4 (74). С. 172-177.

10. Липчук В. В., Дидів І. Б. Значення агротуристичного підприємництва у розвитку сільських територій в Україні. Вісник Львівської комерційної академії: серія економічна. 2013. Вип. 43. С. 96-100

11. Липчук В. В., Дидів І. Б., Крупа О. М. Інноваційні напрями в агротуристичній діяльності. Причорноморські економічні студії. Економічний науково-практичний журнал. Одеса: 2021. Вип. 71. С. 139-144.

12. Мальська М., Зінько Ю. Типи і моделі кластерів сільського туризму в Україні. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм. Київ, 2018. Вип. 2. С. 8–24.

13. Носенко Ю. М., Нечипоренко О. М., Сінельник Л. М. Інноваційні агрокластери як форма інтеграції науково-освітньої діяльності та бізнесу. Економіка АПК. 2020. № 5. С. 77–86.

14. Степанов В. Ю. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. Актуальні проблеми державного управління. Харків, 2018. №1(53). С. 1-5.

15. Dydiv I. Tendence of Rural Green Tourism Development in Ukraine on the basis of forecasting. *Zeszyty Naukowe WSTiE.* 2022, Tom 22, №2. S. 46–56.

16. Lypczuk V., Kotliński W., Dydiv I. Wykorzystanie zasobów agroturystyki w regionie Karpackim Ukraine. *Gospodarka i finansy. Współczesne wyzwania rozwoju społeczno-ekonomicznego polski i europy.* Kielce, 2015. No 6. P. 147-158.

Інтернет-ресурси

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України
www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.
<http://infotour.in.ua/novikov95.htm> - Принципи сталого розвитку туризму.
http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf. - Цілі Сталого Розвитку.
<https://www.radiosvoboda.org/a/news-zelenskyi-ukaz-tsili-2030/30191731.html>. – Указ про цілі сталого розвитку України до 2030 року
www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.
<http://icps.com.ua/> – Міжнародний центр перспективних досліджень.
<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.
<http://www2.unwto.org/> – Всесвітня туристична організація.
<https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія.
<http://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України.
<http://lart.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму.
<http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.
<https://www.tourism.gov.ua> - Державне агентство розвитку туризму.
<https://www.ntoukraine.org> - Національна туристична організація України.
<http://www.uaeta.net> - Українська асоціація активного та екологічного туризму..

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік.